

Умањење зарада (плата) у јавном сектору Новембар 2014

Сврха овог документа је да упозна кориснике са механизмом умањења Зарада (плата) у јавном сектору и начином како то умањење треба урадити у МПП 2.1.

Легални основ

Умањење се врши на основу Закона о привременом утврђивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (Службени гласник 116/24).

Ово умањење се ради на потпуно различит начин у зависности од тога да ли је предузеће:

- Буџетски корисник (добива паре из буџета за плате). Нпр. здравствене установе.
- Исплаћује зараду из сопствених средстава (пуни буџет). Нпр. јавна предузећа.

Буџетски корисник

Ова предузећа једноставно треба да умање основну зараду за 10%. Како већина њих има дефинисане коефицијенте, ствар би била једноставна и основица за коефицијент би се умањила за 10% када не би постојала заштитна одредба да се основна зарада не умањује ако је у нето износу мања од 25000. Што за последицу има следећа три случаја:

- Основна плата нето је 40000, умањује се 10% на 36000.
- Основна плата нето је 26000, умањена би била 23400 али како не може да падне испод 25000 узима се основна плата од 25000.
- Основна плата нето је 24000, остаје 24000.

Јасно је да више нема говора о јединственом основу за коефицијент за све запослене. Можда се то може трајно решити тако што би се основ за коефицијент смањило за 10% а код лица који потпадају под други или трећи пример се изврши нивелација личног коефицијента, али нисмо сигурни да је то у складу са прописима, треба да се консултују са Саветником или правницима.

Овако умањена зарада се исплаћује на уобичајен начин.

Исплаћује зараду из сопствених средстава

Код ових предузећа ситуација је комплекснија. По свој прилици, ова предузећа ће морати да раде два обрачуна:

- Зарада каква би била да нема умањења
- Зарада каква је после умањења.

Умањење се ради на исти начин као и код буџетских корисника, с тиме што је код ових предузећа основна зарада често дефинисана у бруто износу а не у нето као што је случај код већине буџетских корисника па је прерачун сложенији.

Разлика између ова два обрачуна би требало да се уплати у буџет (рачун за уплату нам још није познат) и вероватно да се прикаже на неком извештају (који још није прописан).

Промене у МПП 2.1 везане за умањења

Као подршка за нову варијанту умањења у МПП 2.1 су додата следеће две функционалности:

Обрачун се може дефинисати као „пробни“

Функционалност која је раније постојала „само за просек“ је преименована у „утицај обрачуна“ и проширена. Може да буде:

- **регуларан.** Ово је већина обрачуна, они улазе у извештаје и у пореске пријаве. Ово је подразумевана вредност.
- **само за просек.** Ово су обрачуни који улазе у просек за породилско.
- **пробни обрачун.** Овај обрачун не улази ни у какву даљу рачуницу и из њега се не могу штампати извештаји ни пореске пријаве. Овакви обрачуни би требало да се користе код израчунавања зараде каква би била пре умањења.

Нове додатне опције у обрачуну

У обрачунима зарада сада постоје нове додатне опције:

- Умањење зарада у складу са Законом из новембра 2014. Ова опција ће:
 - Код нето обрачуна приказати основну нето зараду пре и после умањења. Може да се бира да ли ће неко лице да се изузме из умањења. Може да се ручно промени вредност основне нето зараде после умањења.
 - Код нето обрачуна приказати основну бруто и основну нето зараду пре и после умањења. Може да се бира да ли ће неко лице да се изузме из умањења. Може да се ручно промени вредност основне нето зараде после умањења.

Да би се ова опција успешно користила неопходно је да основна зарада буде правилно дефинисана у табели „уговорена зарада“. Није битно да ли је зарада дефинисана преко коефицијената или преко износа.

Као резултат ће ова опција уписати одговарајући проценат корекције у колону „процент корекције“ у табели „уговорена зарада“ обрачуна. У напомену код зараде ће уписати коментар зашто је зарада умањена.

- Брисање вредности умањења висине плата у јавном сектору од 1.11.2014. Ова опција ће обрисати корекције у табели „уговорена зарада“ обрачуна и коментаре у напомени.

Како у МПП 2.1 урадити умањење зарада (плата)

Умањење плата се ради на различите начине у зависности од тога да ли је предузеће буџетски корисник или не.

Буџетски корисник

Препоручени алгоритам је следећи:

1. Обрачун се ради на регуларан начин.
2. Пошто су исправно повучене уговорене зараде покреће се додатна опција „Умањење зарада у складу са Законом из новембра 2014“.
3. Обрачун се исплаћује.

Ако се у предузећу ураде нивелације основица за коефицијент, коефицијената или нешто слично тако да се на том нивоу спроведе умањење зарада неће бити потребе ни за покретањем ове опције.

Исплаћује зараду из сопствених средстава

Препоручени алгоритам је следећи:

1. Обрачун се ради на регуларан начин.
2. Када се обрачун заврши, прави се његова копија.
3. Оригинални обрачун се проглашава „пробним обрачуном“
4. На копији се примењује додатна опција „Умањење зарада у складу са Законом из новембра 2014“
5. Копирани обрачун се исплаћује.
6. Разлика између два обрачуна се уплаћује у буџет (начин уплате још није познат).
7. Попуњава се одговарајући извештај (ако буде био прописан).

Уколико се зарада исплаћује из делова теоретски је могуће да се све ово уради само на коначном обрачуну, али је препорука да се умањење ипак ради на свим деловима да се не би дошло у ситуацију да некоме зарада оде у минус због умањења (нпр. ако нема зараду у другом делу већ је био на боловању, одмору или слично).